

Un difícil any per a Aristide

El retorn de Jean-Bertrand Aristide no ha millorat les coses a Haití, i, segons Gustau Nerín, el president està calcant els errors de l'anterior règim.

Atrinxerat al palau presidencial, envoltat de mariners nord-americans, el president d'Haití, Jean-Bertrand Aristide, ha d'afrontar unes circumstàncies cada cop més difícils. La situació econòmica del país més pobre d'Amèrica Llatina no deixa de degradar-se: els productes s'encareixen constantment i la major part de la població viu ja en la més absoluta misèria (la qual cosa força desenes de milers d'haitians a emigrar).

Tot i que el "capellà-president" tracta d'aconseguir la col·laboració de la burgesia per desenvolupar el país, l'elit haitiana es nega a cooperar-hi. Aristide, sense una alternativa econòmica pròpia i mancat del suport de la burgesia local, per tal d'aixecar el país ha recorregut a l'ajuda de Clinton (interessat que Haití deixi de ser un refugi del narcotràfic, i que s'estronqui el flux de refugiats als EUA). Els assessors nord-americans d'Aristide han dissenyat un pla per fer reflotar l'economia haitiana, basat en la privatització del sector públic i en l'entrada en massa de capital estranger. La burgesia haitiana, que usufructuava privilegis importants durant la dictadura, s'oposa obertament a aquesta política, perquè estima que no pot competir amb els inversionistes estrangers, però centenars d'empresaris nord-americans i canadencs ja són a Port-au-Prince per sondar les possibilitats d'establir-s'hi, principalment en el sector turístic. Aquest programa de sanejament també ha representat l'acomiadament de milers de funcionaris,

Jean-Bertrand Aristide. El president, debilitat, ha reforçat el populisme.

mesura que ha provocat alguns avalots i un profund malestar popular que erosiona la base social del president.

L'altre problema que posa Aristide a la corda fluixa és la seguretat. Els 6.000 *marines* destacats al país es limiten a protegir la presidència i alguns punts estratègics, i a més, cada cop estan més desacreditats: els acusen de violacions, de detencions arbitràries, d'abusos contra els civils i fins i tot de col·laboració amb els *attachés* (paramilitars duvalieristes). Molta gent ja els anomena "tropes d'ocupació".

Per una altra banda, la policia internacional, integrada per 800 agents (procedents principalment de l'Argentina, el Canadà i França), no té capacitat per a con-

trolar el país, i només actua en casos molt greus amb implicacions polítiques. Aprofitant aquesta situació, la delinqüència ha augmentat espectacularment i els paramilitars tornen a atemorir la població.

Per fer front a aquest caos Aristide forma un nou cos de policia, a base de reciclar 3.000 ex-membres de la seguretat duvalierista, als quals s'han afegit 1.000 haitians refugiats a Guantánamo. Alhora efectua una gran purga a l'exèrcit, que quedarà reduït a 1.500 efectius. Els acomiadaments de les forces armades han originat una allau de reivindicacions laborals violentes per part de policies i soldats, reprimides de forma sagnant.

Vista la manca de sortides econòmiques i l'oposició dels poders fàctics al seu govern, Aristide, debilitat, ha optat per reforçar el populisme. Els banys de multituds, i les recepcions d'invàlids, mendicants o infants, han esdevingut rutines institucionals. El president, tot i que vol erigir-se en "consciència moral" del país, ha caigut sovint en l'autoritarisme i en l'amiguisme aprofitant la reestructuració de l'administració, i ha col·locat personal que li és fidel fins i tot al comitè electoral que prepara les pròximes votacions.

A Haití, la teologia de l'alliberament, que havia estat un gran revulsiu social, no sembla capaç d'erigir-se en alternativa política. Sota un discurs esquerrà, però alhora conciliador, Aristide, el predicador moralista, perilla d'esdevenir l'home de palla dels americans.

Gustau Nerín

El senyor Aznar en sap un niu

L'estratègia del PP per 'salvar' Espanya de la crisi gira al voltant del canvi de govern i no de la recuperació econòmica. Per això, Fabià Estapé no se'n refia.

Després de la intervenció del president del Govern, Felipe González, a la primera cadena de televisió, on va ser sotmès a un interrogatori duríssim per part d'Inaki Gabilondo, per com-

pensar, el líder de l'oposició, José María Aznar, es va fer entrevistar per Antena 3, el dilluns 9 de gener. Tothom a Madrid, segurament sota els efluis del 5 a 0, em va dir: "No val la pena escoltar Gabilon-

do, perquè tot estarà preparat i en Gabilondo és un bunyol de vent". Renoi, quin bunyol de vent! La primera li la va pegar en el front: "*Ha organizado usted el GAL?*" i així sense parar.

Després del sarau González-Gabilondo vaig seure arraulit per presenciar l'entrevista Aznar-Campo Vidal a la famosa antena privada –que viu de la benevolència del nou Banesto– i em temia el pitjor. Els deixo pensar tot el que vulguin sobre el panorama propi del més tèntric Solana per pintar la situació de l'economia espanyola. Ja hi estem acostumats; fins i tot l'home del bigoti hi va afegir l'anècdota del nord-americà estalviador que a l'hora de col·locar els seus diners en fons d'inversió valora negativament la situació d'un país amb l'ex-governador del Banc d'Espanya processat, l'ex-director general de la Guàrdia Civil escapolit amb milers de milions; un parell de banquers –Conde i Romaní– a Alcalá-Meco i a la mateixa “residència” uns alts càrrecs del Ministeri de l'Interior. L'inversor nord-americà (no hi

ha res més poruc que un milió de dòlars, deia el fundador de la dinastia Morgan) decideix esperar que l'atmosfera s'aclareixi.

Jo em temo que amb l'home del bigoti no hi guanyarem quartos. Poques vegades –i una em va sorprendre dient-me “*caballerazo*” (?)– l'he vist i sentit sense que un calfred em passi espina amunt i avall. Com a pronosticador de desastres tenim una versió del “Zaragozano” que no té preu. Si les coses no van tan malament com pronostica, ell o la seva colla, sempre li queda la possibilitat de dir “*gracias a nuestras advertencias se han podido evitar males mayores*”. Moltes gràcies. Nosaltres hem vist i dit aquí a EL TEMPS que després de la forta crisi-recessió de 1993 l'economia estatal es revifava; prenia contacte amb el moviment de recupe-

ració europea i donaven símptomes de millora l'atur, el consum i la inversió. Hem vist, i això no podran negar-ho els vailets del PP, que hem tingut la inflació més baixa dels darrers vint-i-cinc anys. Tampoc no podrà negar que el dèficit del sector públic, el càncer de la nostra economia, s'ha reduït un 8,3% respecte a l'any passat... Què més vols?

Estic tranquil perquè finalment ja ho sé: una millora de la situació econòmica; un defalliment de Felipe González, tip de la campanya escrita i parlada en contra seu; el trencament de la coordinació del PSOE amb CiU... I eleccions generals a cor què vols i què desitges. El mal és que a la meua pissarra, ni guanyant la majoria minoritària no en tindran prou. Una dosi de paciència falta per a la Tercera Transició. **Fabià Estapé**

El Papa ha perdut els papers

L'Església té encara el deure pendent del respecte a la nostra identitat nacional, que Pere Farriol considera una vocació imprescindible per a l'evangelització.

Esperàvem que aquest Nadal sí, que el Papa ens saludaria en català perquè li ho havia demanat el nou cardenal de Catalunya, l'arquebisbe Carles, i li ho havien demanat també onze entitats plegades dels Països Catalans. Però un altre any ha estat que no. Si el Papa ha fet l'esforç d'expressar-se en cinquanta-quatre llengües, l'ha fet perquè ha cregut que pels qui les parlen era important que el fes. Si nosaltres no l'hem sentit en la nostra és que...

Ès que ens hem d'esperar un altre any resignats i en silenci, perquè ja en fa molts que ningú autoritzat no ens dona cap raó que ens aclareixi el misteri d'aquest tracte diferenciat.

Que no ens diguin que no és important que el Papa ens saludí en la nostra llengua perquè ha estat ell qui ha cregut que era important saludar en cadascuna de totes les altres. Que no ens diguin que Joan Pau II no té sensibilitat per la identitat dels pobles i per les seves cultures perquè és de tots els papes que hi ha hagut el qui més ha escrit i dit en defensa de les identitats nacionals. Recordem almenys aquella seva intervenció emblemàtica davant de la UNESCO, el 2 de juny de 1980, defensant el dret de la na-

Joan Pau II. El papa es va tornar a oblidar del català per Nadal.

ció: “La nació és la gran comunitat dels homes que estan units per lligams diversos, però sobretot, precisament, per la cultura. (...) És també en aquesta comunitat que la família comença la seva obra d'educació per allò que és més simple, la llengua, i així permet a l'home tot just en formació d'aprendre a parlar per esdevenir membre de la comunitat que és la seva família i la seva nació”. I més endavant, segueix: “Us dic: amb tots els

mitjans a disposició vostra, vetlleu per aquesta sobirania fonamental que posseïx cada nació en virtut de la seva pròpia cultura. Protegiu-la com la nineta dels ulls per a l'esdevenidor de la gran família humana. Protegiu-la!”. Aleshores, és que el Papa ha perdut els nostres papers o és que hi ha algú que els hi amaga?

Segons el testimoni del canonge Cardó a *El gran refús*, publicat recentment, es veu clar que això que algú li amagui els nostres papers al Papa ja ve de lluny: abans i durant la guerra l'Església se situa contra Catalunya. Després de la guerra trobem el Dr. Enrique i Tarancón, enraonant sistemàticament en castellà durant divuit anys a la diòcesi de Solsona. Aleshores estàvem terroritzats però ara no n'estem pas i l'arquebisbe de València, Agustí García-Gasco, acaba de publicar un *Codi de dret canònic* que a més de ser escrit en la grafia secessionista que propugnen els *blaveros* inclou un “pròleg” que és tot un al·legat contra la unitat de la llengua catalana. No podem dir res definitiu de la Franja de Ponent, però ens fa feredat pensar què en pot sortir d'aquest silenci i aquest secretisme perllongats. Hi ha indicis que s'hi prepara una segregació a l'estil del més